

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ГЕОГРАФІЯ»**

**Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 106 Географія
галузі знань 10 Природничі науки
Освітня кваліфікація: Бакалавр географії
Професійна кваліфікація: Географ**

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ**

Голова вченої ради

_____ /проф. Цьось А. В./

(протокол № ___ від “___” _____ 2021 р.

Освітня програма введена в дію з _____ 2021 р.

Ректор _____ /проф. Цьось А. В./

(наказ № ___ від “___” _____ 2021 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій та регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки бакалаврів у галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 106 Географія.

Освітньо-професійна програма заснована на компетентністному підході підготовки фахівця в галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 106 Географія. Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою ВНУ імені Лесі Українки у складі:

1. Міщенко О. В. – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки, гарант освітньо-професійної програми;
2. Чижевська Л. Т. – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки;
3. Погребський Т. Г. – доцент кафедри економічної та соціальної географії ВНУ імені Лесі Українки;
4. Лисак О. В. – начальник відділу екології Луцької міської ради;
5. Комбарова І. В. – студентка географічного факультету ВНУ імені Лесі Українки.

Рецензії та відгуки роботодавців, стейкхолдерів:

- 1.
- 2.

Освітньо-професійна програма погоджена вченою радою географічного факультету (протокол № __ від _____ р.), схвалена науково-методичною комісією географічного факультету (протокол № _ від _____ р.) та затверджена Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № _ від _____ р.).

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін в освітню програму регулюється «Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки», затвердженим Вченою радою СНУ імені Лесі Українки.

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

**Лист погодження
освітньо-професійної програми
“Географія”
спеціальності 106 Географія
галузі знань 10 Природничі науки
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти**

Голова науково-методичної комісії
географічного факультету

_____ доц. Єрко І. В.

Завідувач кафедри фізичної географії

_____ проф. Фесюк В. О.

Завідувач кафедри
економічної та соціальної географії

_____ проф. Матвійчук Л. Ю.

**1. Профіль освітньої програми
підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
галузі знань 10 Природничі науки
зі спеціальності 106 Географія**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки Географічний факультет Кафедра фізичної географії Кафедра економічної та соціальної географії.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Освітня кваліфікація: Бакалавр географії. Професійна кваліфікація: Географ.
Офіційна назва освітньої програми	Географія.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, загальний термін навчання – 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Освітня програма акредитується вперше.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень: НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта.
Мова(и) викладання	Українська мова.
Термін дії освітньої програми	5 років.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньої програми	
Набуття здобувачем вищої освіти компетентностей, достатніх для формування високоосвіченої, національно свідомої особистості, яка здатна до продукування інноваційних ідей, науково-дослідницької діяльності, відповідно до загальнонаціональних і європейських пріоритетів, розв'язання спеціалізованих задач в предметній області фізичної та суспільної географії, вирішувати практичні проблеми в процесі професійної діяльності та навчання, застосовуючи загальнонаукові та географічні підходи й методи.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	10 Природничі науки 106 Географія Об'єкт вивчення: природно- та суспільно-географічні комплекси, їх складові у взаємозв'язку, просторові процеси й форми територіальної організації. Цілі навчання: формування у випускників здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі географії та

	<p>вирішувати практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування сучасних географічних теорій і методів.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: геопросторова (територіальна) організація ландшафтної оболонки Землі, природні та соціально-економічні закономірності її формування та функціонування.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та географічні підходи (системний, історичний, порівняльний, ландшафтно-екологічний, територіальний, картографічний), теоретичні та емпіричні методи географічних досліджень, специфічні методики й технології пізнання явищ та процесів у геопросторі в польових та камеральних умовах.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання та устаткування (вимірвальні прилади, моделі, колекції, інформаційні технології), що необхідне для польового, лабораторного, дистанційного дослідження складу, будови і властивостей географічної оболонки, геосистем менших розмірностей, соціосфери та їхніх компонентів, природних і соціально-економічних процесів і взаємозв'язків між ними у просторі і часі.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма ґрунтується на методології та фундаментальних засадах науки, а також на результатах сучасних наукових досліджень у галузі географії, передбачає надання загальних знань та професійну підготовку у сфері дослідження проблем географії, необхідних для подальшої професійно-наукової діяльності.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Вища освіта в галузі знань 10 Природничі науки зі спеціальності 106 Географія</p> <p>Ключові слова: географія, географічна оболонка, геопростір, фізична географія, економічна і соціальна географія, природничо-географічні дослідження, суспільно-географічні дослідження, теорія та методологія географічних досліджень.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Залучення провідних науковців, фахівців управлінських та науково-дослідних установ і організацій до реалізації освітнього процесу.</p> <p>Здійснення навчальної діяльності у фізико-географічному та економіко-географічному напрямках.</p> <p>Формування фахівців, що компетентні у сфері раціонального використання природних ресурсів та здатні вирішувати проблеми економічної та соціальної географії, регіонального розвитку.</p> <p>Наявність широкого переліку вибіркових дисциплін фізико- та економіко-географічного спрямування.</p> <p>Поєднання аудиторного і самостійного навчання студентів із практичною підготовкою під час польових (з виїздом) та виробничої практик з географічних дисциплін.</p> <p>Реалізація краєзнавчого підходу в ході дослідження природних і суспільних компонентів Волинської області та вивчення відповідних дисциплін.</p> <p>Залучення здобувачів до наукових досліджень шляхом участі в наукових гуртках, проблемних групах, наукових семінарах і конференціях, виконанні кафедральної наукової тематики, написанні тез та наукових статей.</p>

	<p>Участь здобувачів у факультетських і Всеукраїнських олімпіадах з географії, організація та проведення турнірів, брейн-рингів, квестів з метою поглиблення знань з географії та набуття соціальних навичок.</p> <p>Можливість академічної мобільності у закладах вищої освіти України та за кордоном.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<p>Бакалаври-географи володіють комплексними знаннями щодо природних та господарських систем і можуть працювати в сферах місцевого самоврядування, міського та регіонального планування, комерційних структурах, природоохоронних, консалтингових, контролюючих організаціях та установах управління природокористуванням, геомаркетингу, геологістики, екологічного менеджменту, екологічної експертизи, у національних природних парках, лісовому господарстві, синоптиками, метеорологами, гідрологами, геоморфологами, ґрунтознавцями, картографами, геодезистами, фахівцями сфери туризму, екскурсій, експертами з оцінки землі, аналітиками з дистанційного зондування Землі.</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Допуском до професії є наявність підтвердженої документом про вищу освіту кваліфікації:</p> <p>Освітня кваліфікація: Бакалавр географії.</p> <p>Професійна кваліфікація: Географ.</p> <p>Фахівець, підготовлений до роботи за освітньою програмою 106 «Географія», може залучатись до таких видів економічної діяльності (за КВЕД-2010, КВЕД-2012, КВЕД-2013, КВЕД-2014, КВЕД-2015, КВЕД-2016):</p> <ul style="list-style-type: none"> M 79.11 Діяльність туристичних агентств M 79.12 Діяльність туристичних операторів O 84.11 Державне управління загального характеру O 84.21 Міжнародна діяльність P 85.41 Професійно-технічна освіта на рівні вищого професійно-технічного навчального закладу P 85.42 Вища освіта P 85.51 Освіта у сфері спорту та відпочинку S 94.12 Діяльність професійних громадських організацій V 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах E 39.00 Інша діяльність щодо поводження з відходами J 63.91 Діяльність інформаційних агентств J 63.99 Надання інших інформаційних послуг. J 63.12 Веб-портали J 63.11 Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність J 62.02 Консультування з питань інформатизації J 62.09 Інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем M 70.10 Діяльність головних управлінь (хед-офісів) M 70.21 Діяльність у сфері зв'язків із громадськістю M 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах M 71.20 Технічні випробування та дослідження M 72.1 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

- M 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук
- M 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки
- M 74.9 Інша професійна, наукова та технічна діяльність
- P 85.41 Професійно-технічна освіта на рівні вищого професійно-технічного навчального закладу
- S 94.20 Діяльність професійних спілок
- S 94.99 Діяльність інших громадських організацій
- U 99.00 Діяльність екстериторіальних організацій і органів

Фахівець здатний виконувати зазначену професійну роботу (ДК 003:2015):

- 2131.2 Адміністратор бази (гео) даних
- 2131.2 Адміністратор (гео) системи
- 3131 Аерофотогеодезист
- 2320 Викладач професійно-технічного навчального закладу
- 3340 Викладач –стажист
- 2211.2 Геоботанік
- 2442.2 Географ, географ-економіст
- 2442.2 Географ (фізична географія)
- 2442.2 Географ (політична географія)
- 2148.2 Геодезист
- 2114.2 Геолог
- 2114.2 Геоморфолог
- 2114.2 Геофізик
- 2114.2 Геохімік
- 2114.2 Гідрогеолог
- 1237.1 Головний ґрунтознавець
- 1237.1 Головний фахівець з охорони навколишнього середовища
- 1221.1 Головний природознавець
- 2213.2 Ґрунтознавець
- 4115 Диспетчер факультету
- 2213.1 Дослідник з агрохімії та ґрунтознавства
- 3414 Екскурсовод
- 2481.2 Екскурсознавець
- 1222.2 Завідувач геокамери
- 1229.7 Завідувач лабораторії
- 1229.4 Завідувач практики (навчальної, виробничої)
- 1237.2 Завідувач географічної станції
- 1225 Завідувач турагентства
- 2213.2 Інженер з використання водних ресурсів
- 2213.2 Інженер з відтворення природних екосистем
- 2213.2 Інженер з природокористування
- 2149.2 Інженер з охорони навколишнього середовища
- 3212 Інспектор з охорони природи
- 3449 Інспектор з охорони ПЗФ
- 3439 Інспектор з туризму
- 3439 Інспектор з інвентаризації
- 3340 Інструктор-методист з туризму
- 2148.2 Картограф

	<p>2148.2 Картограф-укладач 3340 Лаборант (освіта) 8229 Лаборант мінералогічного аналізу 3491 Лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень) 2112.2 Метеоролог 2351 Методист 3414 Організатор подорожей (екскурсій) 3439 Організатор природокористування 2148.2 Редактор карт 2148.2 Редактор карт технічний 2148.2 Фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища 2148.2 Фахівець з дистанційного зондування землі та аерокосмічного моніторингу 2213.2 Фахівець з екологічної освіти 2213.2 Фахівець з рекреації 3414 Фахівець з розвитку сільського туризму 2442.2 Фахівець з міського і районного планування 2442.2 Фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки 2442.2 Фахівець з управління природокористуванням</p>
Подальше навчання	<p>Можливість продовжити навчання на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 106 Географія. Набуття кваліфікацій за іншими освітніми програмами та спеціальностями (спеціалізаціями) у сфері вищої освіти. Мають право на здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та можуть набувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.</p>
5–Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Викладання та навчання здійснюється у формі лекцій, практичних занять із розв'язування проблем, виконання проєктів, дослідницьких лабораторних робіт, індивідуальних занять, навчання в системі Moodle, польових навчальних і виробничих практик, підготовки курсових робіт.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль (усне та письмове опитування, тестування, презентації, повідомлення, дискусії). Підсумковий контроль (письмові та усні заліки, екзамени, захист результатів практик, курсових робіт, державна атестація).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНТ)	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних</p>

	<p>технологій.</p> <p>ЗК6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК10. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>ФК1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів.</p> <p>ФК2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.</p> <p>ФК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.</p> <p>ФК4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.</p> <p>ФК5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.</p> <p>ФК6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.</p> <p>ФК7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.</p> <p>ФК8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.</p> <p>ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.</p> <p>ФК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.</p> <p>ФК11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проєктах.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.</p> <p>ПРН2. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.</p> <p>ПРН3. Пояснювати особливості організації географічного</p>

	<p>простору.</p> <p>ПРН4.Аналізувати географічний потенціал території.</p> <p>ПРН5.Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.</p> <p>ПРН6. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.</p> <p>ПРН7. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.</p> <p>ПРН8. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.</p> <p>ПРН9. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.</p> <p>ПРН10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.</p> <p>ПРН11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>100 % науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання циклу дисциплін, що забезпечують загальні та спеціальні (фахові) компетентності бакалавра, мають наукові ступені та/або вчені звання. Викладачі кафедр фізичної географії й економічної та соціальної географії мають досвід роботи у вищій школі, є авторами підручників, посібників, навчально-методичних видань. Рівень кваліфікації постійно підвищується, зокрема, шляхом проходження стажувань у закладах вищої освіти України та за кордоном, участі у сертифікаційних семінарах.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпечення, відповідно до ліцензійних умов, навчальними корпусами, приміщеннями для науково-педагогічних працівників, сучасною науковою бібліотекою, гуртожитками, що об'єднані у студентське містечко, спортивними спорудами (спортивно-оздоровчий комплекс, 12 спортивних залів, відкриті спортивні майданчики, 2 стадіони (у т.ч. «Спортивне «Ядро»)). У приміщеннях навчальних корпусів працюють 8 їдалень та буфетів на 560 посадкових місць. Функціонує ботанічний сад, агробіостанція, музеї, бази відпочинку, центр культури та дозвілля.</p> <p>Викладання навчальних дисциплін освітньої програми «Географія» здійснюється в спеціалізованих кабінетах. Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі, відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки. Для організації освітнього процесу використовуються навчальна лабораторія краєзнавчих атласів, геологічний музей, спеціалізована аудиторія «Інноваційний освітній простір». Усі лекційні аудиторії пристосовані до використання мультимедійної техніки.</p> <p>Наявна база для проведення навчальних польових практик–табір «Гарт» (на 252 місця) на озері Світязь в межах Шацького природного національного природного парку.</p>
Інформаційне та навчально-	<p>Усі навчальні дисципліни, що передбачені освітньою програмою, забезпечені навчально-методичними матеріалами. Освітня</p>

методичне забезпечення	<p>програма й програми (силабуси) навчальних дисциплін постійно переглядаються та вдосконалюються. Інформація щодо навчально-методичного забезпечення дисциплін оприлюднена на сайті факультету.</p> <p>Університет має укладені договори з базами практик (понад 260). Використання інформаційного пакету навчально-методичних матеріалів в системі управління навчанням Moodle ВНУ імені Лесі Українки та авторських розробок науково-педагогічних працівників.</p> <p>Наявна бібліотека, загальною площею 6790,3 м², з них читальні зали – 1835,7 м² на 652 місця та загальним фондом 838 554 примірники. Читальні зали є зоною Wi-Fi. Перелік фахових періодичних видань – 15, електронних фахових–6. Функціонує університетський електронний репозитарій. Електронний каталог бібліотеки містить понад 470 тис. записів і доступний онлайн в режимі 24/7.</p> <p>Для навчальних цілей в університеті використовуються 27 комп’ютерних лабораторій Центру інноваційних технологій та комп’ютерного тестування загальною площею 1136 м². Усі комп’ютери Центру (375 одиниць) об’єднані у корпоративну мережу з підключенням до глобальної мережі Internet. Парк комп’ютерної техніки університету налічує понад 1200 одиниць. Використання сучасного програмного забезпечення: Google Maps, Google Earth MS Windows, MS Office, QGIS.</p>
9–Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ВНУ імені Лесі Українки та університетами України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між ВНУ імені Лесі Українки та навчальними закладами країн-партнерів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Можливе після вивчення курсу української мови.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Розподіл змісту освітньо-професійної програми «Географія» за циклами

№ з/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження бакалавра (кредитів / %)		
		Нормативні компоненти освітньої програми	Вибіркові компоненти освітньої програми	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл загальної підготовки	82/45,55		82/34,17
2.	Цикл професійної підготовки	98/54,45		158/65,83
Всього за весь термін навчання		180/75,0	60/25,0	240/100

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Географія» (ОЗ-обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки, ОП- обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки, ВБ-вибіркова дисципліна)

Код о/к	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів / годин	Форма підсумкового контролю
1. Цикл загальної підготовки			
О31	Україна в європейському історичному та культурному контекстах	4/120	Екзамен
О32	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4/120	Екзамен
О33	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	10/300	Залік Екзамен
О34	Філософія	4/120	Екзамен
О35	Інформаційні технології, ГІС і дистанційне зондування Землі	4/120	Залік
О36	Фізичне виховання	2/60	Залік
О37	Творчий феномен Лесі Українки	2/60	Залік
О38	Хімія і фізика геосфер	4/120	Екзамен
О39	Загальне землезнавство	6/180	Екзамен
О310	Геологія загальна та історична	6/180	Екзамен
О311	Метеорологія та кліматологія	5/150	Екзамен
О312	Гідрологія	5/150	Екзамен
О313	Геоморфологія і палеогеографія	4/120	Екзамен
О314	Основи раціонального	4/120	Екзамен

	природокористування та охорони природи		
О315	Ландшафтознавство	4/120	Екзамен
О316	Теорія і методологія географічної науки	4/120	Екзамен
О317	Основи трудового права та підприємницької діяльності	3/90	Залік
О318	Основи суспільної географії	4/120	Екзамен
О319	Безпека життєдіяльності та охорона праці	3/90	Залік
	Разом	82/2460	
2. Цикл професійної підготовки			
ОП1	Фізична географія материків і океанів (з курсовою роботою)	9/270	Залік Екзамен
ОП2	Регіональна економічна і соціальна географія (з курсовою роботою)	9/270	Залік Екзамен
ОП3	Картографія з основами геодезії	6/180	Екзамен
ОП4	Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів	4/120	Екзамен
ОП5	Біогеографія	4/120	Екзамен
ОП6	Фізична географія України	4/120	Екзамен
ОП7	Економічна та соціальна географія України	5/150	Екзамен
ОП8	Соціальна географія	4/120	Екзамен
ОП9	Географія сільського господарства й агробізнесу	4/120	Екзамен
ОП10	Історична географія з основами етногеографії	5/150	Екзамен
ОП11	Географія населення з основами демографії	4/120	Екзамен
ОП12	Географія Волинської області	4/120	Екзамен
ОП13	Географічний моніторинг	6/180	Екзамен
ОП14	Географічне моделювання і прогнозування	4/120	Екзамен
ОП15	Методи прикладних досліджень	4/120	Екзамен
ОП16	Техніко-економічні основи виробництва	4/120	Залік
ОП17	Політична географія з основами геополітики	4/120	Екзамен
ОП18	Рекреаційна географія	4/120	Екзамен
ОП19	Навчальна комплексна природничо-наукова практика	4/120	Залік
ОП20	Навчальна професійно-орієнтована практика	3/90	Залік
ОП21	Переддипломна практика	3/90	Залік
	Разом	98/2940	
3. Вибіркові навчальні дисципліни			
ВБД1	Вибіркова дисципліна 1	5/150	Залік
ВБД2	Вибіркова дисципліна 2	4/120	Залік
ВБД3	Вибіркова дисципліна 3	4/120	Залік
ВБД4	Вибіркова дисципліна 4	5/150	Залік
ВБД5	Вибіркова дисципліна 5	5/150	Залік

ВБД6	Вибіркова дисципліна 6	4/120	Залік
ВБД7	Вибіркова дисципліна 7	6/180	Залік
ВБД8	Вибіркова дисципліна 8	6/180	Залік
ВБД9	Вибіркова дисципліна 9	6/120	Залік
ВБД10	Вибіркова дисципліна 10	5/150	Залік
ВБД11	Вибіркова дисципліна 11	5/150	Залік
ВБД12	Вибіркова дисципліна 12	5/150	Залік
	Разом	60/1800	
	Всього за навчальним планом	240/7200	

Тематика наукових досліджень

1. Дослідження природи Західного Полісся (геоморфології, гідрології, геології, водних ресурсів, клімату, біологічного різномаття, охорони природи, раціонального природокористування, заповідної справи тощо).
2. Оцінка природно-ресурсного потенціалу Північно-Західного регіону України та прикордонних територій.
3. Оцінка сучасного екологічного стану Волинської області та розробка шляхів екологічно-безпечного стійкого розвитку.
4. Аналіз екологічної безпеки Волинської області та розробка заходів для її підвищення.
5. Розробка регіональної схеми екомережі Волинської області, локальних схем екомережі адміністративних районів та ОТГ.
6. Оцінка сучасного та розробка перспектив розвитку природно-заповідного фонду Західного Полісся.
7. Економічний потенціал та проблеми комплексного розвитку Північно-Західного регіону України та прикордонних територій.
8. Територіальні особливості соціодемографічних процесів Північно-Західного регіону України та прикордонних територій.
9. Агробізнес та продовольча безпека Північно-Західного регіону.
10. Регіональні суспільно-географічні відмінності у рівнях та якості життя населення.
11. Основні напрями реформування сфери охорони здоров'я.
12. Особливості соціально-економічного розвитку регіонів України.
13. Рекреаційно-туристський потенціал Західного Полісся.
14. Туристсько-інформаційна інфраструктура м. Луцька.
15. Стан природоохоронних територій та об'єктів м. Луцька.
16. Туристична привабливість Північно-Західної України та розробка шляхів її підвищення.
17. Розробка заходів адаптації до кліматичних змін в умовах Волинської області.
18. Оцінка геоекологічного стану міських населених пунктів Волинської області.
19. Оцінка геоекологічного стану сільських населених пунктів Волинської області.
20. Географічні особливості населення і розселення у межах Волинської області.
21. Політико-географічні дослідження України.
22. Суспільно-географічні дослідження релігійної сфери у Волинській області.
23. Історико-географічні дослідження розвитку господарства, розселення населення, історія суспільно-географічної думки в Україні.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

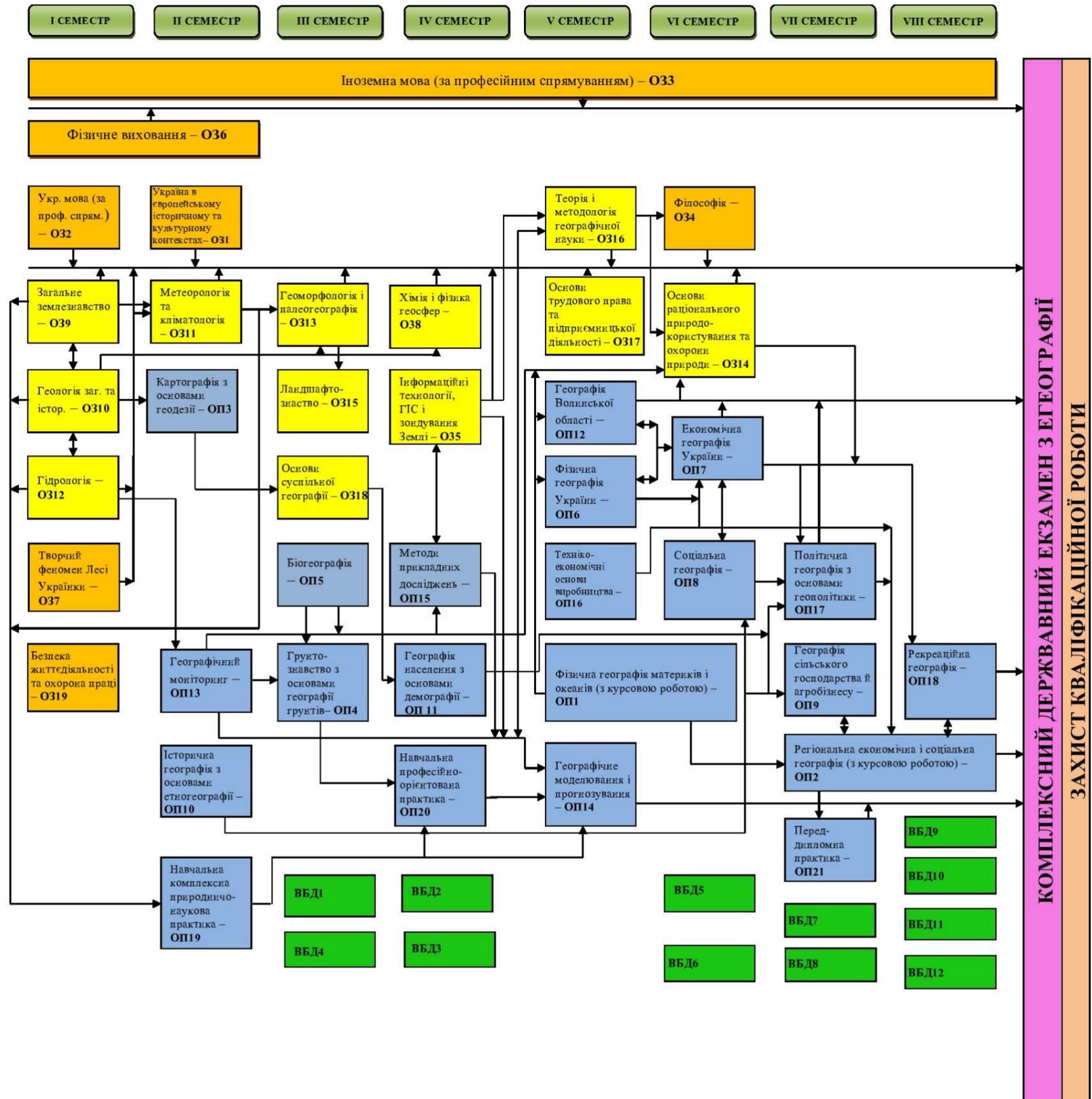
Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки за освітньо-професійною програмою «Географія» здійснюється у формі атестаційного комплексного державного екзамену з географії та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання результатів навчання, визначених освітньою програмою.

Кваліфікаційна робота передбачає проведення самостійного дослідження, спрямованого на отримання практично цінних результатів, що характеризуються науковою новизною. Виконується за матеріалами, зібраними під час переддипломної практики та їх опрацювання в лабораторних умовах і має на меті розв'язання спеціалізованого природничо-або суспільно-географічного завдання. У кваліфікаційній роботі не має бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації. Кваліфікаційна робота повинна оприлюднюватись на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти. За результатами екзамену та захисту кваліфікаційної роботи атестаційною комісією, призначеною наказом ректора Університету, приймається рішення про присудження (відмову в присудженні) кваліфікації: бакалавр географії і врученням диплома державного зразка.

У разі відмови атестаційною комісією у присудженні здобувачеві кваліфікації, передбаченої даною освітньою програмою, він отримує Академічну довідку встановленого зразка.

4. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Таблиця 5. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетенції				
1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	+
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	+	+	+	+
3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	+	+	+	+
4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	+			
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.			+	
6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.			+	
7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.		+		
8. Навички міжособистісної взаємодії.	+		+	
9. Здатність працювати автономно.				+
10. Навички здійснення безпечної діяльності.		+		
11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.				+
12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				+
Спеціальні (фахові) компетенції				
1. Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проєктів.	+			
2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.	+			
3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.		+		
4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.		+		
5. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у		+		

відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.				
6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.			+	+
7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.	+	+		
8. Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.		+		+
9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.				+
10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.		+		
11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проєктах.			+	

**6. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої-професійної програми**

(ЗК-загальна компетентність, ФК-фахова компетентність, ОЗ-обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки, ОП-
обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки)

Компетент- ності/Освітні компоненти	ІК	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6	ФК7	ФК8	ФК9	ФК10	ФК11	
О31	+												+		+										
О32	+			+																					
О33	+				+																				
О34	+												+												
О35	+					+		+		+				+	+	+	+	+	+						
О36	+									+			+												
О37	+						+						+												
О38	+		+				+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О39	+		+				+	+					+		+	+	+	+	+	+			+	+	
О310	+	+	+				+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О311	+	+	+				+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О312	+	+	+				+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О313	+	+	+				+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О314	+	+	+				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О315	+	+	+				+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О316	+	+	+				+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
О317	+	+								+		+	+	+	+	+							+	+	+
О318	+	+	+				+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
О319	+	+							+	+	+			+		+					+	+		+	+
ОП1	+	+	+				+	+		+				+	+	+		+	+	+			+		+

**7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
компонентами освітньо-професійної програми «Географія»**

(ПРН-програмні результати навчання, ОЗ-обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки, ОП-обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки)

Компетентності / Освітні компоненти	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11
О31	+						+	+	+		
О32	+				+						
О33	+				+						
О34	+							+		+	
О35					+	+		+	+		
О36											+
О37	+							+			
О38	+	+	+		+		+	+	+		
О39	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
О310	+	+	+		+		+	+	+	+	
О311	+	+	+		+		+	+	+	+	
О312	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
О313	+	+	+		+		+	+	+	+	
О314	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
О315	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
О316	+	+	+						+	+	
О317	+	+						+			+
О318	+	+	+		+		+	+	+	+	+
О319		+			+					+	+
ОП1	+	+	+	+	+		+	+	+	+	

ОП2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ОП3		+	+		+	+	+	+	+	+	
ОП4	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ОП5	+	+	+	+			+	+	+	+	
ОП6	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ОП7	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ОП8	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ОП9	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ОП10	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ОП11	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ОП12	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ОП13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОП14	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОП15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОП16		+		+			+	+	+	+	
ОП17	+	+	+		+			+	+	+	+
ОП18	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ОП19	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОП20	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ОП21	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Міщенко О. В.